

MATI IN

LOSPODINJA

LETO 1929 - STEVILKA 26.

Mati Marjana pri jasticah.

Polnočnica je minula, veličastni pev zahvalne pesmi je zamrl. Skupina za skupino pobožnih molilcev zapušča svetišče, da se po zasneženi, z bakljami razsvetljeni poti vrnejo v oddaljene vasi. Morje lučic je ugasnilo in svečan polmrak napolnjuje cerkev. Se valovi po cerkvi vonj kadila. Povsem tiho in mirno so obkležali za par minut okoli obhajilne mize vsi, ki so prejeli Novorojenega v presv. Evharistiji.

Med njimi je tudi mati Marjana.

Tudi ona Ga je prejela v sv. obhajilu; zdaj se mu zahvaljuje. In prosi. Prav mnogo ima prositi, mnogo in iskreno; za moža, za otroke — in zase nazadnje. Vselej je sama zadnja s svojimi zadevami, tudi v molitvi.

In premišljuje. Skrivnost sv. noči je popolnoma prevzela njeno dušo.

Marija, Mati, Bogorodnica... kako preprosta! Skromna delavska žena tistih časov. Preprosta in uboga. Nihče je ni poznal, nihče niti slutil, da je mati Sina božjega, skrivnost in rešenje sveta; nihče bi tudi ne verjel, da bo iz nje izšla rešitev in obnova vsega človeštva. Bogatini so se pripeljali v kočijah in na vozovih; kako ponosno so prehiteli in daleč zadaj pustili siromašna potnika, ki sta trudoma spela po cesti. Sočutno jih je morebiti kdo pogledal, a več je bilo zaničljivih pogledov. Tako sta prišla v Betlehem, Davidovo mesto. Prenočišča nista dobila; nobena hiša

ni imela prostora za nju; hlev, napol podrti staja, tam na planjavi zunaj mesta, jima je ponudil streho.

Hlev kraj rojstva božjega Sinu, jasli njegovo ležišče. Zunaj so angeli prepevali in s svojimi spevi oznanjali skrivnost te noči. Ni bilo angela, ki bi prinesel v hlevce bogastvo sveta; nobeden od njih ni trde, mrzle slame izpremenil v mehke pernice, nobeden bornega hleva v lepo palačo. Le siromašni pastirji so prišli in prinesli od svoje revščine bornih darov. In ubogi pastirček je na svojo piščalko zaigral prvo uspavanko.

V Jeruzalemu pa Herod — v zlatu in izobilju; kot teman demon v razkošju, v mišljenju in vladohlepju. Preudarja, kako bi novorojenega tekmeča spravil s poti. Pa niso prihiteli angeli, da ga varujejo in niso se spustili na zemljo zbori Jehove, da tvorijo častno stražo pred jaslimi in zapode v beg Herodove vojake.

Ne, samo oni, ki ga je Bog odločil, da varuje in neguje Dete in Mater, dobi ponoči tajinstveno povelje:

«Vstani, vzemi Dete in njegovo Mater in beži v Egipt!»

In sredi noči se je dvignil, osedlal zivince ter naložil nanj borno lastnino in svoje orodje; potem pa so šli v črpo noč proti vzhodu ob Jordanu in dalje proti jugu, preko puščave, v tujo deželo.

In materi Marjani, ki to razmišlja, se zdi vse tako preprosto in tako malo veličastno in čudovito kljub angelskemu petju in čudoviti zvezdi. Pa vendar skozi in skozi skrivnostno navadno dela: tiho, nevidno, neslišno

vodi svoje načrte do uresničitve. Ne z močjo in silo, niti ne posega v dogodke sveta in življenja, ampak mirno, povsem naravno izpelje vse, kakor je v božjih načrtih. In mati Marjana moli to tiho, nevidno božje delo...

Božji sin — v vsej revščini in nizkosti vendar oždan od bogastva, ki mu na tem svetu ni para; oskrbovan in ljubljen od Matere, kakršne še ni bilo na svetu. In obvarovan od močnih, zvestih delavskih rok: samostojnega, poštenega, zvestega obrtnika.

O seveda; Jožef, pravični, prav gotovo ni bil kak mehkužnež, tudi ne tak, kakor ga včasih slikajo z mehkim izrazom in pobožno navzgor obrnjenimi očmi, ampak odločen, značajan, trd delavec, ki je še danes zgled vsakemu delavcu. Kot tak je vstal sredi noči, odšel s svojo družinico v daljni Egipet in tam v tuji deželi odprl svojo delavnico, da s kladivom in sekuro preživi svoje in sebe.

O, taka Mati in tak Skrbnik sta bila božjemu Sinu večje bogastvo kot ga pa more nuditi svet. Kajti: ne iz bogastva, ne iz mehkužnosti in udobnosti more priti obnova človeštva, ampak od tod, kjer vlada božja ljubezen, mir, pobožnost in pravičnost, kjer sta oče in mati združena v veliki, močni in sveti božji ljubezni. Iz ljubezni je prišlo rešenje vesoljnega človeštva.

Tako razmišlja mati Marjana in njene misli hite tja k revni mali delavski hišici. Tam je ona gospodinja, tam je torišče njenega dela, v ljubezni, veselju in miru vrši tam svojo dolžnost. Ob njeni strani pa njen trdi, malobesedni a zvesti Tomaž, ki se z zvesto ljubeznijo trudi za vsakdanji kruh svoje družine. Tam je tudi njen zaklad: njeni otroci, ki ji jih je Bog dal v tako obilnem številu. O, da bi bili vsi vsaj malo podobni malemu Jezuščku!

In mati Marjana čuti vso svojo sveto odgovornost, ki jo ima pred Bogom; čuti odgovornost za to, da v

njih vzdržuje živo božje življenje. Pa ji bojazen stisne srce: »Kako bom zmogla to, moj Bog? In v teh časih, ko tako mnogi zaidejo s pravega pota! Ko je vedno težje, obvarovati jih hudega!«

Pa se ji zdi, kakor da sliši prav sebi namenjen angelski spev: »Mir ljudem, ki so dobre volje!« — O, dobre volje pač je Marjana! Vse hoče storiti, da bodo njeni otroci prave podobe božje!

In v prisrčni molitvi se obrne k živemu Bogu, ki je v njenem srcu: »Gospod, Tebi v čast se bom trudila za moje; daj mi razsvetljenja, milosti in moči!«

Kuhinja.

Ze'lnata juha s krompirjem. Zreži na debele rezance polovico srednje velike zeljnate glave, jo operi in duši v eni žlici masti (4 dkj) z nekaj kosci čebule. Ko se zelje nekoliko zarumeni in zmešča, prideni en olupljen in na majhne kocke zrezan krompir, ga osoli, zalij z $1\frac{1}{2}$ do 2 litra tople vode ter vse skupaj kuhaj $\frac{3}{4}$ ure.

Minutna jed iz svežega prašičjega mesa. Razgrej eno žlico masti, prideni eno zrezano čebulo in jo duši 1—2 minuti, prilij žličico kisa in $\frac{1}{4}$ kg na rezance zrezanega svežega mesa, osoli ga in praži med vednim mešanjem 8—10 minut. Nato potresi po mesu pol žlice moke, velik ščep paprike, dobro premešaj in prilij zajemalko juhe ali tople vode. Ko vse skupaj še 2—4 minute vre, postavi jed s krompirjevim pirejem na mizo.

Jabolčna potica gorka. Napravi vzhajano testo iz $\frac{3}{4}$ kg moke, 1 jajca, 2 dkj droži, za jajce masla ali masti, eno žlico sladkorja, pol litra toplega mleka in žličico soli. Vzhajano testo razvaljal in potresi z dvema pestima ocvrtih krušnih drobtin, 6 olupljenih nakrhljanih jabolk, potresi z žličico cimeta in 1—2 pestema sladkorne sipe. Tako pripravljeno testo čez sredo prereži in ga zvij od srede proti kraju, da nastaneta dva, ne preveč debela kosa. Položi jih na pekačo

(pleh) ali model, ki si ga prej dobro namazala z mastjo ali maslom. Postavi potico na toplo, da vzhaja. Nato jo pomaži po vrhu s smetano in speci še gorko, razreži in postavi na mizo.

Pijača iz jabolčnih olupkov. Jabolka operi in olupi ter jih kuhaj eno uro (1 krožnik olupkov $1\frac{1}{2}$ litra vode). Kuhane odcedi in tekočini prideni 1—2 žlici sladkorja. Ako imaš limono, prideni nekoliko olupka med kuhanjem. Zelo zdrava pijača za zdrave in bolne otroke in odrasle.

Valjan šartelj z roz'nami. Napravi shajano testo iz pol litra toplega mleka, dveh žlic sladkorne smetane, enega jajca in enega rumenjaka, 8 žlic (12 dg) raztopljenega surovega masla, nekoliko soli, shajani kvas, ki si ga pripravila z 3 žlic mlačnega mleka, 1 žličico sladkorja in 2 dg drožja in $\frac{3}{4}$ kg moke: Nato vse močno s kuhalnico stepaj in postavi na gorko, da vzhaja. Vzhajano testo razvajal in polij z raztopljenim surovim maslom (5 dg), potresi po testu eno veliko pest rozin, velik ščep cimeta, nekoliko limonine lupine in eno pest sladkorja. Zvij skupaj in delaj vse kakor drugo potico.

Valjani šartelj z medom in orehi. Napravi testo kakor prej, ga razvaljaj in polij z 10 dg zavretega in nekoliko ohlajenega medu, potresi še ščep cimeta, gvirca in 1—2 pesti drobno zrezanih orehov.

Medeni kolački. Dobro zmešaj 10 dg medu, 6 dg masla, 20 dg sladkorja, drobno zrezane limonine lupine, ščep cimeta, prilij $\frac{1}{4}$ litra mlačnega mleka, prideni ščep soli in 1 dg jelenove soli (ki jo dobiš v lekarni ali drogeriji). Nato prideni $\frac{1}{4}$ kg moke, stresi na desko in pogneti še s 40 dg moke. Nato testo razvaljaj za nožev rob na debelo in izreži iz njega majhne okrogle hlebčke, polovico teh hlebčkov izreži z majhnim obodcem (kakor je majhen naprstnik), pokladaj jih na pomazan z moko potresen pleh. Postavi jih v precej vročo pečico, da se naglo spečjejo. Ostalo testo pogneti in zreži.

Dr. Franc Debevec:

O jetiki.

Vzrmo se danes na kostno in kožno jetiko. Saj so v naših krajih tako pogoste slike jetičnih obolenj te vrste! Nekateri pohabljenec se ima zahvaliti za svojo telesno pogreško tej bolezni. Mnogobrojne brazgotinice, ki kazijo lepo kožo na vratu, pod pazduhami, tudi na obrazu, imajo svoj izvor v istem obolenju. Kostna (in sklepna) jetika nastaja vsled naselitve kužne, po krvi blodeče kali v območju kostine ali hrustančaste tkanine oziroma kože, ki le té pokrivajo, ovijajo (pokošnice; nje celice stvarjajo kost; služnica tapecira sklep od znotraj).

Rekli smo že enkrat, da ne povzročijo nove bolezni vsaka kal, ki zaide v krvotok. Mnogo njih se prej ali slej uniči, ne da bi izzvale vidno obolenje.

Ljudje včasih poreko: Padel sem na ta ud, od tistega časa imam bolezen v nem. Ali pa: Bil sem tod udarjen, pa se mi je potem bolezen razpasla. — Kaj je na stvari? To le: V kosti dotičnega uda (roke, noge) se je enkrat poprej naselil jetičen bacil. Ni se razvila bolezen. Pa se je dogodilo, da je oni ud doživel — vsled padea, udarca — notranji pretres, torej nekakšno poškodbo, nakar se je sicer neopasno bolezensko ognjišče od prej brzo razbchotilo.

Močno pa je seveda tudi, da so vsled telesnega pretresenja klice ušle iz skritih gnezdišč (n. pr. iz bezgavk) pa se nselile med drugim v peščedovani kosti, dočim drugod naseljene kali niso mogle premagati odločnih odpornih celic, pa zato tamkaj niso nastale težke bolezenske spremembe.

Tudi splošna telesna oslabelost pospešuje razvoj kostine jetike.

Kako ta kostna (in sklepna) tuberkuloza poteka? V kosti in hrustancu nastajajo podobne spremembe

kakor pri okuženju v pljučih. Na okuženem mestu se naberejo številne policijske in druge varnostne celice telesa. Krvne žilice v sosesčini so razširjene, telesna tkanina odnot je napojena s telesnim sokom, takozvanim serumom (ki prihaja iz krvi ter obli-va in hrani celice). Če se bolezen širi, je potem vsa kost ali sklep vretenasto otečen in boli, zlasti pri poskusu gibanja.

Notranje onemoglo telo je krivo, da v tako oboleli kosti lahko pride do zmeščanja, zgnojitve; gnoj sili ven, nekje prodre skozi kožo; nastala luknja, kanal, skozi katerega dolgo časa po malem izteka gnoj. Takšnih gnojnih cevčic je lahko večje število. Dogaja se, da skozi te luknje privandra sem in tja košček izjedene kosti ali drugačne telesne tkanine.

V sklepni votlinici sami se vsled bližnje boleznj rada nabere voda, tudi gnoj, ki pritiska na zglobno vrečo in kostne dele. Oteklina je potem še vidnejša.

Milejša kostna jetika ne povzroča razpadanja, gnojenja, le oteklino, ki sčasoma v ugodnem slučaju zgine.

Ko je kostna in sklepna tuberkuloza že znatno napredovala, je bolezen kaj lahko spoznati. V početku pa, ko še ni prave oteklina, pač pa so tu bolečine in otežkočeno gibanje, je bolezen prikrita in zamenjave s kakšnim revmatizmom so potem pogoste.

Enkrat poprej smo tudi omenili, da poznamo pravi tuberkulozni revmatizem s trganjem po udih, oviranim kretanjem, da celo do zaraščanja sklepov, do delne ohromitve zna priti vsled njega. Izvor takšnim bolezenskim pojavom so ne bacili, pač pa njih strupene izločevine, odpadki, razpadki, ki prihajajo iz skritega, manj nevarnega bolezenskega ognjišča v kri in organe (= telesne sežavne dele).

O zdravljenju bomo govorili kasneje, ko bomo že obdelali in umevali vrste, slike jetičnih obolenj.

Sedaj pa se razgovorimo še o kožni jetiki. Beseda škrofuloza je

tudi kmečkim ljudem poznana. To je vrsta kožne tuberkuloze. Nastaja ali neposredno iz podkožnih bolnih, otekljih bezgavk ali pa se redki kužni bacili po krvi naselijo v podkožju in koži. Kakor povsod drugod tudi v takšnem slučaju nastane najprej bledo plava oteklina, ki se zmešča, otvori, nakar iz oka bolj ali manj gost gnoj. Sčasoma pa se razvije nele ena gnojna luknjica (= fistula, temveč večja plošča kožne površine je rano-sto-hrapava, pokrita z gnojno izločevino ali pa posušenimi skorjicami. Takšne rane (ne posebno boleče!) se znajo pojaviti na raznih mestih: na licih, vratu, pod pazduhami itd.

Škrofuloza se najraje in najčešče naseli pri siromašni, zanemarjeni deci, ki ji primanjkuje dobre hrane, zraka, solnce. Vsled škrofuloze mlada telesa močno trpe, zastajajo v rasti in duševno; tudi sicer rade trpe vsled raznih drugih spremljajočih obolenj: vnetju oči, navadnih kožnih vnetij (= ekcemih), zlasti na licih itd.

Na sličan način, toda v malo drugačni obliki poteka druga vrsta kožne jetike, lupus. Tudi tu se pojavijo — po krvi — posamezni bacili med celicami kože. Nastanejo pa skraja le posamezni zrnčasti tuberkuli, ki se ne zgnoje kmalu. Polagoma, čez mesece, pa se sosedni tuberkuli le zlijejo v večje skupine, ki jamejo v svoji sredini razpadati. Zunaj na koži vidimo najprej rdečkaste regice nato večje kožne grudice, ki prično po malem razpadati, v koži nastanejo potem male rane čiri. Sčasoma je seveda — vsled mnogobrojnih čirov — večja kožna površina ena sama razorana izjedina, ki je pokrita z gnojno izločevino in posušenimi skorjicami. Na robu rane se bolezen širi, tod nađemo najbolj sveže tuberkule. Bolečin ni kaj prida. Na opisani način razje lupus nos, lica, ušesa, saj je ta vrsta kožne jetike na licih najbolj pogosta.

Vmes in istčasno se tudi odigrava zdravljenje: Zdrava koža prerašča čiščene dele ravnste kože; seveda pa to ni potem več lepo, rožnato, glad-

ko lice, temveč brazdasto in razorano je videti, starikavo, skaženo.

Lupus ne nastaja pri težkih jetičnih obolenjih. Obratno, pljuča ljudi z lupusom so navadno zdrava oziroma imajo le neznatne bolezenske spremembe. Zamišljamo si, da se vsled kožnega volka (lupus = volk) razvijajo znatni protistrupi, ki do neke meje očuvajo pljuča in ostalo telo bolni.

O zdravljenju tega hudega volka pozneje.

Božični prazniki

so prav primeren čas za to, da pove prijateljica prijateljici kaj o Vigredi, katera je še ne pozna. Vigred je edini naš ženski list, ki skrbi našim ženam in dekletom za pouk, razvedrilo in zabavo. Vsaka najde v njej prav ono, kar si želi. Vigred hoče biti vsem prava prijateljica. Zato naj si jo vsaka naša žena in dekle naroči. Začljuje dopisnica na upravo Vigredi, Ljubljana, Ljudski dom. S 1. številko pride tudi položnica, po kateri vsaka naročnica nakaže:

za Vigred brez priloge 25 Din,
za Vigred s prilogo 50 Din.

Opozarjamo tudi na lepe nagrade za pridne nabiraljice novih naročnic, ki smo jih objavili v zadnji številki Domoljuba.

Na delo za naš edini ženski list!

Sveti večer.

Sredi tihega gozda, kjer temne jelke obdajajo o ko dočnico, stoji gozdarjeva hiša. V nji so nedavno stanovali dobri ljudje. Imeli so ljubeznivo hčerko, ki ji je bilo Zlatka ime. In res je bila zlata ta deklica, ne samo zaradi zlatih kodrov, ki so ji obdajali glavo, ampak je imela tudi zlato srce. To so vedele vse gozdne živali, ki so jo dobro poznale; to pa je vedel tudi ubogi Tonček, ki je stanoval s svojo materjo — oče je pred letom dni umrl — v koči kraj gozda.

Beda in skrb sta stanovali v koči od tedaj, ko so prinesli očeta mrtvega domov, — divji lovec ga je ustrelil. Ubogi ženi ni preostalo drugega kot bolehn sinko, Tonček, in polpodrta koča. Dan in noč je pridno delala in žalostno opazovala svojega otroka, ki ji ga bo angel kmalu odpeljal v nebo.

— Bilo je na sv. večer. Gozd si je nadel najlepšo obleko. Ves je blestel v luninem svitu. Pred kočo je ležalo božično drevesce, ki ga je gozdar poslal; v koči pa je bilo temno, le mala lučica je gorela ob postelji bolnega Tončka, ki je v vročici prekladal vročo glavo na blazinah.

Mati je pripravljala skromno večerjo in premišljevala, kakšno veselje naj napravi svojemu bolnemu otroku.

»Mama,« je slabotno zaklical Tonček in se s težavo nekoliko dvignil v postelji, »mama, Jezušček prihaja po gozdu. Ali slišiš njegove zvončke?«

»Tonček, veter se igra z oledeneli vejami smrek.«

»Ne, ne; saj že trka na okno.«

»Veter je, veter, ki tresse šipe.«

»Zapoj mi lepo pesemco o Jezuščku, da bo hitreje prišel!«

Mati je vzela otroka v naročje in ga je stisnila k sebi. Prvič po moževi smrti je čutila grozno samoto. Kaj naj? Bolnega otroka ne more samega pustiti; kako naj mu pripravi božično veselje?

»Mami, Jezušček prihaja, poslušaj zvončke!« In res, tudi mati je zaslišala zvončkanje kragulčkov in je vedela, da so to gozdarjeve sani. Kmalu je zvončkanje utihnilo in v veži se je začula lepa božična pesem »Sveta noč, lažena noč«. Vrata so se odprla in Jezušček v beli oblekci z belim kožuščkom ogrnjen, je stopil k postelji in položil mehko roko na vročo bolnikovo glavo. Mož z dolgo sivo brado pa je položil na mizo velike zavitke in malo božično drevesce je postavil poleg postelje.

Tonček je stegnil roke proti Jezuščku. »Vzemi me s seboj v nebesa!«

Pa je stopil Jezušček korak nazaj, mati pa je prikimala, pa je bolnega Tončka prekrižal in ga poljubil na čelo ter tiho odšel.

»O, mama, saj sem rad na svetu, da bom za tebe skrbel,« je še spregovoril Tonček, potem pa zaspal. — Zunaj so zopet zacingljali kraguljčki... Tudi mati se je spravila k počitku.

Druge jutro se je zbudil Tonček brez vročice, le nekoliko slab še. Mati je odvila zavilke in mu pokazala prelepe darove. O, kako jih je bil vesel!

Po deseti maši so se ustavile gozdarjeve sani pred hišo. Zlatka je pritekla v sobo, da pogleda za bolnim Tončkom. Vesel ji je pripovedoval o Jezuščkovem obisku; Zlatka se mu je vsa srečna smehljala. Posebno vesela je bila, ko ji je zatrdil, da bo kmalu zdrav.

»Le kmalu se pozdravi! Potem ima naš očka s teboj velike načrte,« mu je pripovedovala. »V šolo pojdeš v mesto in boš potem pomočnik našemu očku.«

»Pa moja mama?« je skrbno vprašal.

»Nič ne skrbi, Tonček,« je odgovorila Zlatka. »Moj očka, moja mama in jaz bomo skrbeli zanjo, dokler ne boš velik; potem boš pa zopet ti skrbel.«

Tončku so od veselja zažarile oči. Za mamo se hoče učiti in delati, da nobena skrb ne bo žalostila njenega življenja, kakor je obljubil na sveti večer.

Dobri angel iz gozdarjeve hiše pa se je kmalu nato poslovil od Tončka in matere.

Sv. večer je vse izpremenil v borni koči in gozdarjeva Zlatka je s svojimi starši delala načrte za bodočnost.

Cvajnar: Lepa je, denar ima, ko bi le vedel, če ni morda neumna.

Lončar: Zasnubi jo. Če te vzame, je gotovo neumna.

Za smeh.

Spominska plošča.

V tej hiši je bil rojen pesnik Janez Lipnikar Po naročilu občine.

* * *

»I tak povej mi no, Francka, kako te je Stanko zasnubil?«

»O, zelo lepo, veš, Minka. Dejal mi je, da bi ne mogel živeti brez mene in da sem osmo čudo sveta.«

»Tako? In kaj si mu odvrnila?«

»Rekla sem mu, da ga vzamem, samo pazi naj se, da ga kdaj ne zalotim s katero izmed onih sedmih.«

* * *

Minka: »Stric, ali imaš žulje na kolenih?«

Stric (začuden): »Čemu pa to vprašanje?«

Minka: »Jaz sem le zato vprašala, ker je oče že večkrat pravil da si samo s klečeplazenjem prišel tako visoko.«

* * *

Korantar: Ampak, take vročine pa še nikoli. Pomisli, včeraj smo imeli 65 stopinj.

Falantič: Pojdi no, saj to ni moško.

Korantar: Pa je. Le računaj, 35 stopinj Celsija in 30 Reanurja.

* * *

Brivec: Ali ste že slišali, gospod Mali, da so včeraj popoldne vsi uradniki zapustili davkarijo?«

Mali: Ne, nič ne vem, kaj ne poveste. Zakaj pa vendar?«

Brivec: Zato, ker so bile uradne ure pri kraju.

* * *

Tujec: Ali je ta kraj zdrav?« Star mož: »Pa še kako zdrav. Ne boste mi verjeli. Ko sem prvič prišel v ta kraj, sam nisem niti na nogah mogel stati. Nositi so me morali in voziti ter celo v posteljo polagati. Pa nič drugega nisem vžival kot mleko.«

Tujec: »Koliko časa pa ste že tu?«

Mož: »Celo svoje življenje, ker sem tu rojen.«

Ž: a: n: a: š: e: m: a: l: e:

Po svčtu okrog.

Hej, to je bilo svidenje, —
kaj moreš še želeti?
Najprej je Pazi ostrmel
in mogel ni verjeti.

»Kje je gozdar?« »Tu v krčmi je,
a do'go ne ostane,
če hočeta me rešiti,
naj brž se eden zgane!«

In res mu Bes odvezal je
od vrata zanko kruto, —
že s palico prikaže se
gozdar baš to minuto.

Kaj pomenja to vrvenje, —
po vasici vse miglja?
Čuješ li, da deca vriska:
»Pazi, Muri sta prišla!

V jarku pred vasjo ležita,
a prispela sta nocoj.
In pa opico privedla
sta kot druga še s seboj!

Toda revčka dva bojita
biča, šibe se močno.
Deca, pa jih mi spremimo,
jih domov popeljimo!

Da le vidijo ju župnik,
kak kesata se oba,
bodo radi odpustili,
i gozdar se končno uda . . .

Vidi Janka, vidi Minko,
vso sosednjo deco glej!
Minka je še venček splela
in trakov koliko — hej!

In župnik pri gozdarju baš
za mizo tam sedijo,
reko: »Kaj pa otroci ti
v sprevodu tod želijo?«

Saj k nam gredo, se meni zdi,
krenili k nam so mali.
Ni Pazi to?« Gozdar pa de,
da župnik se le šali.

»Zares, to najbrž Pazi je in opica ga jaha.

In tam-le Muri, ki odzadjo z rdečo pentljo maha!

Gozdarjev mali Janko pa se predenj je postavil.

Mar mladi jima bo junak nagovor še napravil?

In reče: »Stric in oče moj, tu naša prošnja mila: spet Pazi, Muri sta prišla, med nas sta se vrnila.

Zdaj prosim vaju, da ju pač ne bosta kaznovala, — je danes še odpustita: doma bosta ostala!«

»No,« pravi župnik, »naj pa bo, če to je dece želja. Še topot Paziju naj bo, da ne kalim veselja.«

In ko gozdar še odpusti, to Muri brž priskače, roke mu liže, skače nanj in ga v dlani šegače.

Pazi pa leže ves skesan, se k župniku obrača. A opica pa srečna spet kozolce preobrača.

Nehal je Muri biti tat, zato i ni trpljenja. A Pazi se lepo drži domačega življenja.

Pa de: »Bridko okusil sem: tuja se sreča spridi... ugaja mi domača vas, kjer vsakdo rad me vidi.

Obilja ty sicer res ni, a brez skrbi živi se. In v delu in v poštenosti vsa sreča le dobi se!

Kaj je Lipe doživel?

(Konec.)

Zdaj se je Lipetu zdel primeren čas, da se predstavi. Vstal je torej, stopil bliže, snel čepico in se priklonil: »Dovolite, prelepa kraljičina, jaz sem Lipe iz Gornje vasi.« Kraljičina

ga je pogledala s svojimi modrinaš oči od vrha do tal, se najprej zvonko zasmela, kakor bi pozvaljali srebrni zvončki, potem pa je vprašala Lipeta: »In česa bi rad v mojem kraljestvu?«

Lipetu so se sicer šibila kolena od strahu in glas se mu je tresel, a vedel je, da je zdaj pravi čas, ko je rekel: »O, če bi smel prositi za eno samo pero modrega ptiča, tako rad bi znal pisati lepe povesti in slepa Katra je rekla — — — Dalje ni prišel, ker se je kraljičina vnovič zasmejala s svojim srebrnim smehom: »O, pesnik bi rad postal? Dobro, ker si mojemu slugi tako lepo pomagal, ti hočem tudi jaz pomagati! In poklica modrega ptiča, ki se ji je vsedel na roko. Narahlo mu je vzela lepo modro pero ter ga je dala Lipetu, ki od veselja ni mogel izpregovoriti. A pravljina kraljičina je nadaljevala: »Slepa Katra pa ni vsega vedela; dve reči še manjkata, pa tudi te dve ti hočem dati.« In je mignila žabi, ki je odskačala v luknjo pod koreninami. Kma'u se je vrnila in v ustih prinesla rožnata očala. Ta očala je kraljičina nataknila rekoč: »Nevidna so za človeške oči, a ti sam boš začutil, da jih nosiš; to je drugo. In tretje je to:« je rekla ter ga poljubila na čelo.

Same sreče se Lipe ni mogel zavesti, hotel je govoriti, a ni mogel. Ko je prišel k sebi, se je znašel pod hrastom na gozdni trati.

Mis'il je, da so bile to le sanje, toda v roki je še držal modro pero. Potipal se je, a očal ni otipal; tedaj se je spomnil, da so nevidna, todá čuti je, da jih ima, saj je videl prečudne stvari.

O, da ste videli Lipeta kako je tekel domov! In je pričel pisati prelepe povesti, mnogo lepše, kakor so jih znali drugi pesniki, saj je imel: pero modrega ptiča, rožnata očala in poljub pravljine kraljičine.

Kdo ve, če niste tudi vi že brali katero izmed njegovih lepih pravljic?